

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อานันทมหิดล

ตราไว้ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕

เป็นปีที่ ๑๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตกาล ๒๔๘๕ พรรษา
ปัจจุบันนสมัช จันทรคตินิยม สุนสัพพัตสร วิสาขมาส ศกถ
บักษ์ นวมัตถิ สूरियคติกาล พฤษภาคมมาส นวมสุรทิน ชิววาร
โดยกาลบริจเฉท

ตอนที่ ๓๐ ตอนที่ ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ท่ามกลางอัครมโหสถนิบาต พระบรมวงศานุวงศ์และทูตานุทูตผู้แทนนานาประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนาบดียราชบริพาร เฝ้าเบื้องบาททรงกษัตริย์พร้อมกัน โดยอนุกรม

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก มหันทเดชนดิกรามาธิบดีฯ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ข้าราชการและประชาชนของพระองค์ ได้มีส่วนร่วมมีเสียงตามความเห็นดีเห็นชอบ ในการจัดประเทศไทยไว้วัฒนาถาวรสืบไปในภายภาคหน้า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นถาวรชั่วคราว พอให้สภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการราษฎรได้จัดปฏิบัติงาน ดำเนินประกาศในราชให้เหมาะสมแก่ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง ครั้นแล้วโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สภาผู้แทนราษฎรปรึกษากันร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕

จักรไทย เพื่อถือเป็น หลักถาวร แห่ง รัฐประศาสน์ วิธีต่อไป
สภาผู้แทนราษฎร จึง ตั้งอนุกรรมการ คณะ หนึ่ง ประ กอบร่าง
รัฐธรรมนูญชน

เมื่ออนุกรรมการได้เรียบเรียงรัฐธรรมนูญฉบับถาวรสนอง
พระเดช พระคุณสำเร็จลงด้วยดี นี้ เสนอ สภาผู้แทนราษฎร
และสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาปรึกษาจนมติแล้ว จึงทูล
เกล้าทูลกระหม่อมถวายคำปรึกษา เมื่อทรงพระราชวิจารณ์
ถ้วนถ้วนครบถ้วนแล้ว จึงมีพระบรมราชโองการดำรัส
เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยประกาศใช้แต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นต้นมา

ต่อมา นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ในขณะนั้น ได้ปรารภกับ นายควง อภัยวงศ์
นายกรัฐมนตรีว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้
พระมหากษัตริย์ได้พระราชทานแก่ชนชาวไทยมาแล้วเป็นปีที่
๑๔ ถึงแม้ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีรัฐธรรมนูญ
เป็นหลักนี้จะไต่ยังความเจริญให้เกิดแก่ประเทศชาติ นับเป็น

ออกที่ ๓๐ เดือน ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๘

ขอแจ้งประการ ทั้งประชาชนขอได้ทราบซึ่งถึงคุณประโยชน์
 ของการปกครองระบอบที่เป็นอย่างดีแล้วที่จริง แต่เหตุการณ์
 นานเมืองก็ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ถึงเวลาแล้วที่
 ควรจะได้เลิกบทละเมิดอาณานิคมอยู่ในรัฐธรรมนูญนั้น และ
 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 มาตราฐานมนตรีจึงนำความนี้ปรึกษาหารือกับสมาชิกสภาผู้
 แทนราษฎรประเภทที่ ๒ พร้อมกับคณะผู้ก่อการขอพระราชทาน
 รัฐธรรมนูญ เมื่อได้ปรึกษาคณะผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๘
 กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ ขอให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญ
 คณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาและพิจารณาตรวจสอบว่า รัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทยนี้ สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข
 เพิ่มเติมอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้าน
 เมืองและเพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นผล
 สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สภาผู้แทนราษฎรจึงตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง
 เพื่อพิจารณาคำว่าควรจะสอบรัฐธรรมนูญตามคำเสนอข้างคั้น
 นี้ กรรมาธิการคณะนี้ได้ทำการตลอดคดีมาของรัฐบาลคณะ

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕

นายกวาง อภัยวงศ์ คณะนายทวิ มุณษเขต และคณะ
หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

ต่อมารัฐบาลคณะหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้ตั้ง
กรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อรวบรวมความเห็นและเรียบเรียง
บทบัญญัติขึ้นเป็นร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อกรรมการคณะนี้ทำสำเร็จ
เรียบร้อยแล้ว คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแก้ไขอีกชั้นหนึ่ง
แล้วนำเสนอผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ได้ประชุมปรึกษาหารือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ประเภทที่ ๒ และคณะผู้ก่อการขอพระราชทานรัฐธรรมนูญ
ที่ประชุมได้ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา เมื่อกรรมการได้ตรวจ
พิจารณาแก้ไขแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ จึง
ได้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตง
มติรับหลักการแล้ว จึงตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง

บัดนี้คณะกรรมาธิการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรได้
พิจารณาและแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งร่างรัฐธรรมนูญ
สำเร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทน

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๘๕

ราษฎรได้พิจารณาเป็นการสำเร็จบริบูรณ์ จึงได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อทรงพระราชวิจารณ์ถ้อยคำทั่วกระบวนการความแล้ว ทรงพระราชดำริเห็นว่า ประชากรของพระองค์ ประกอบด้วยภูมิปรีชาในรัฐาภิพาลโนบายสามารถจรจรไกลประเทศชาติของตนในอันที่จะก้าวหน้าไปสู่สากลอารยธรรมแห่งโลกได้โดยสวัสดิ์

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ ประสิทธิภาพประกาศให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕ เป็นต้นไป และให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมนี้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๔๘๓ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๕ ขอให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ จงเป็นหลักที่สถาพรสถิตประดิษฐานสมรรถภาพอันประเสริฐ เป็นบ่อเกิด

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๘

ความผาสุกสันติคุณวิบุลยราศีแก่อาณาประชาราชนคกอกจำเนียร
กาลประวัติ นำประเทศไทยให้บรรลุสรรพพัฒนาชัยมงคล
อนนคศุภผลสกลเกียรติยศมโหฬาร ขอให้อาณาประชาราษฎร
จงมีความศรัทธาสมานสไมสรในสามัคคีธรรมเป็นเอกฉันท์
ในอันที่ระปฏิบัติตาม และรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทยนี้ ให้ยืนยงคงอยู่คู่กับไทยรัฐราชสีมา ครอบ
แทกัลปาวสานสมดังพระบรมราชประณิธานทุกประการเทอญ

สรุปประเด็น
การมอบหมายภารกิจของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๙๘
วันพุธที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

คณะอนุกรรมการ	ประธานอนุฯ/กรรมการร่าง หรือ ผู้ช่วยเลขานุการฯ	ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
คณะอนุกรรมการ รับฟังความคิดเห็น ร่างกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ	นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย ประธานอนุกรรมการ	การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนจะจัด จำนวน ๒ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ วันที่ ๗ - ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ กลุ่มที่ ๒ วันที่ ๑๕ - ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ทั้งนี้ จะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ คือ ๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นางสาวพรรณทิภา นิลโสภณ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้สรุปประเด็น
นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
ผู้ตรวจสรุปประเด็น